

Bài 11: Trận Bạch Đằng

Ưu thế: *advantage*

Cùng quẫn: *desperation*

Lúng túng: *confused*

Mai phục: *ambush*

Quyết liệt: *determined, firm*

Chìm đắm: *sink*

Sau trận cửa Lục, quân giặc thiếu ăn, thiếu ngủ, không còn thiết gì nữa ngoài việc chia nhau đi cướp bóc dân chúng. Vì hiểu rõ ưu thế của nhà Trần và sự cùng quẫn của quân mình, Thoát Hoan ra lệnh rút quân.

Trong lúc giặc lúng túng thì quân ta được Hưng Đạo Vương phân phối đi mai phục các ngã. Mặt bộ, ngài cho đào các hầm hố đánh bẫy ngựa, quân phục kích, truy kích có nhiệm vụ cắt đường, phá cầu cống ở những lối giặc phải chạy qua. Mặt thủy, ngài cho đóng các cọc sắt ở thượng lưu sông Bạch Đằng trên phủ bì cỏ để đợi giặc (kế này được dùng đầu tiên do quân Ngô Quyền phá quân Nam Hán).

Phá giặc Nguyên tại sông Bạch Đằng.

Việc bố trí xong, Hưng Đạo Vương hô quân sĩ trở xuống Hóa Giang cùng thề: “*Trận này không phá được giặc thì không trở lại khúc sông này nữa!*” Sau lời quyết liệt này, quân ta kéo thẳng tới sông Bạch Đằng. Hai bên xô sát. Quân ta giả thua bỏ chạy. Giặc tung hết lực lượng đuổi theo. Bấy giờ, cơn nước rút xuống mau chóng. Nguyễn Khoái như giặc đi khỏi chỗ đóng cọc một quãng xa, rồi quay thuyền trở lại đánh kịch liệt. Quân của Hưng Đạo Vương tiếp đến. Giặc thấy ta mạnh quá rút lui tới khúc sông có cọc. Thuyền giặc mắc cọc chìm đắm hết. Quân Nguyên chết vô kể, mặt sông đỏ ngầu máu giặc. Bốn trăm thuyền của địch bị ta tịch thu.

Quân ta toàn thắng. Hưng Đạo Vương hội các tướng rước xa giá về kinh sư.

Trả Lời Câu Hỏi

(Cho các em trả lời những câu hỏi sau.)

1. Vì sao Thoát Hoan lại ra lệnh rút quân?

2. Ai là người đầu tiên dùng kế đóng cọc sắt trên sông Bạch Đằng để chống địch?

3. Trước khi ra trận, Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn đã thề như thế nào?

4. Vì sao quân ta giả thua bỏ chạy?

5. Trong trận Bạch Đằng, nhà Trần đã tịch thu được bao nhiêu chiến thuyền của địch?

Ngữ Vựng

(Giúp các em chọn và khoanh tròn các định nghĩa thích hợp với những từ sau.)

1. Vì hiểu rõ **ưu thế** của nhà Trần và sự cùng quẫn của quân mình, Thoát Hoan ra lệnh rút quân. Từ “**ưu thế**” có nghĩa là:
 - *Địa vị mạnh hơn.*
 - *Địa vị ngang nhau.*
 - *Địa vị yếu hơn.*
2. ____ 2. Vì hiểu rõ ưu thế của nhà Trần và **sự cùng quẫn** của quân mình, Thoát Hoan ra lệnh rút quân. Từ “**sự cùng quẫn**” có nghĩa là:
 - *Sự hăng hái.*
 - *Sự mạnh mẽ.*
 - *Sự khôn đốn, hiểm nghèo.*
3. Trong lúc giặc **lúng túng** thì quân ta được Hưng Đạo Vương phân phối đi mai phục các ngả. Từ “**lúng túng**” có nghĩa là:
 - *Có quy củ.*
 - *Không biết xử như thế*
 - *Xử một cách khéo léo.*
 - *nào.*
4. **Mặt bộ**, ngài cho đào các hầm hố đánh bẫy ngựa... Từ “**mặt bộ**” có nghĩa là:
 - *Dưới sông.*
 - *Ngoài biển cả.*
 - *Trên đất liền.*
5. **Mặt thủy**, ngài cho đóng các cọc sắt ở thượng lưu sông Bạch Đằng... Từ “**mặt thủy**” có nghĩa là:
 - *Dưới nước.*
 - *Trên đất liền.*
 - *Trên núi.*
6. Nguyễn Khoái như giặc đi khỏi chỗ đóng cọc một quãng xa, rồi quay thuyền trở lại đánh **kịch liệt**. Từ “**kịch liệt**” có nghĩa là:
 - *Dĩ dội, mạnh mẽ.*
 - *Nhân nhượng.*
 - *Qua loa, để cho có.*

Thêm Dấu

(Đọc cho các em thêm dấu.)

Vi hieu ro uu the cua nha Tran va su cung quan cua quan minh, Thoat Hoan ra lenh rut quan.

Trong luc giac lung tung thi quan ta duoc Hung Dao Vuong phan phoi di mai phuc cac nga.

Thuyen giac mac coc chim dam het. Quan Nguyen chet vo ke, mat song do ngau mau giac.

Chính Tả

(Đọc cho các em viết chính tả. Sau đó, cho các em đọc lại từng câu.)

Sửa Lỗi Chính Tả

(Đọc cho các em sửa lỗi chính tả. Cho các em khoanh tròn những chữ sai lỗi chính tả. Sau đó, cho các em viết lại nguyên câu.)

Mặt thúi, ngài cho đóng các cọc sắt ở thượn lưu sông Bạch Đằng trên phủ bẻ cỏ để đợi giặc. (3 lỗi)

Nguyễn Khoái như giật đi khỏi chỗ đóng cọc một quãng xa, rồi quai thuyền trở lại đánh kịch liệt. (3 lỗi)

Tập Làm Văn – Tìm Đề Tài

Mỗi khi được thầy cô giao bài tập làm văn, có phải em luôn tự tin rằng em sẽ dễ dàng tìm được đề tài thích hợp để viết không? Hay là, như hầu hết những người khác, em cảm thấy bối rối và bế tắc vì không biết phải viết gì? Thông thường các học sinh có sự lo ngại này.

Em đừng lo. Đây không phải là một vấn đề khó khăn. Thật ra em có rất nhiều ý tưởng, có thể từ những gì em đã từng đọc hoặc nghe ở rất nhiều nơi. Không có ý tưởng là chuyện rất khó tin, gần như không thể nào xảy ra được. Vậy tại sao người ta vẫn cứ cảm thấy như không có ý? Khi một ai có cảm giác này, chắc hẳn không phải họ không có ý mà rằng họ sợ không có một ý hay.

Vì vậy, mối lo không phải là việc có ý hay không, mà rằng liệu bài viết sẽ thành công chẳng nếu chúng ta bắt đầu. Đòi diện với thử thách để thành công thay vì không có ý, chúng ta có một tư thế tốt hơn. Bởi vì cho dù phần lớn các ý tưởng không được hay, chúng ta vẫn có thể làm những ý tưởng dở trở nên hoàn chỉnh hơn. Trong thực tế, làm văn là sự tiến triển của một ý tưởng qua nhiều lần sửa bài. Cho nên, em đừng quên rằng em có rất nhiều ý để viết mặc dù chúng có thể chưa được hay.

CÁCH TÌM ĐỀ TÀI

Cho dù chúng ta đã từng viết với những chủ đề hay trước đây, chúng ta lại gặp khó khăn tìm đề tài cho văn bản mới. Vì vậy, chúng ta cần có một dàn ý để giúp ta chọn đề tài. Một phương pháp có nhiều kết quả là lập ra hai bản liệt kê với những ý tưởng đối ngược nhau. Sau đây là những ví dụ:

- **Thích/Ghét** – Những gì em thích và những gì em ghét.
- **Thường Lệ/Bất Thường** – Những gì xảy ra gần như mỗi ngày và những kinh nghiệm chỉ được xảy ra một vài lần trong đời em.
- **Phân Khởi/Bất Buộc** – Những gì em vui vẻ làm và những gì em làm vì bắt buộc.
- **Hối Tiếc/Tự Hào** – Những gì em luyến tiếc và những niềm hãnh diện.

CÁC BẢNG MẪU

THÍCH	GHÉT
Ăn pizza	Tất cả những loại rau
Ăn cà-rem	Bài tập
Nghe nhạc	Môn toán
Đọc sách	Thi kiểm tra chính tả
Con mèo của em	Dọn dẹp phòng
Đá banh	Những ngày trời mưa
Mua sắm	
Gọi điện thoại cho bạn	

THƯỜNG LỆ	BẤT THƯỜNG
Đi học	Tai nạn xe đạp
Ăn tối	Bệnh đậu mùa
Tập đàn	Bị gãy tay
Đá banh	Đi Disneyland
Xem ti-vi	Gặp ca sĩ nổi tiếng
Cho mèo ăn	Bị phạt vì không làm bài
Qua nhà bạn	
Đi coi phim	

PHẤN KHỞI	BẮT BUỘC
Đi ăn tiệm	Gấp quần áo
Đi coi phim	Coi em
Ngày nghỉ	Rửa chén
Thức khuya	Làm bài
Trượt tuyết	Được điểm cao
Hội chợ Tết	Nhường đồ chơi cho em
Ca hát	

HỐI TIẾC	TỰ HÀO
Gây gổ với anh chị em	Lãnh phần thưởng cuối năm
Bỏ lỡ cơ hội đi xem xiếc	Giỏi toán
Không vâng lời bố mẹ	Hát hay
	Vẽ đẹp
	Luôn luôn lễ phép

Ý HAY LÀ GÌ?

Ý này hay hơn ý kia. Chỉ tại vì ý nghĩ được viết ra trong các bảng không có nghĩa rằng nó là một đề tài để viết. Nhiều khi chúng ta cần xem xét chúng cẩn thận trước khi bắt đầu viết. Để chọn ý hay, các câu trả lời cho những câu hỏi sau đây có thể giúp em tìm ra đề tài.

- *Em có những cảm tưởng mạnh về đề tài không?* Mức quan tâm về đề tài thường tiên đoán được sự thành công của văn bản. Những cảm nghĩ của em về đề tài có 3 ảnh hưởng đến bài viết:
 1. Em sẽ bỏ nhiều nỗ lực nếu em quan tâm về đề tài, và sự cố gắng này chắc sẽ dẫn đến một tác phẩm hay hơn.
 2. Giọng văn sẽ mạnh hơn nếu em quan tâm về đề tài. Giọng điệu là đặc tính riêng của mỗi văn bản và cũng là khía cạnh thú vị nhất cho phần đông người đọc.
 3. Em sẽ được sự vui vẻ khi viết bài nếu em quan tâm về đề tài. Công việc sẽ trôi chảy nhanh hơn và thích thú hơn.
- *Em có biết nhiều về đề tài không?* Nếu em chưa biết nhiều về đề tài đã chọn, em có hai sự lựa chọn:
 1. Em có thể tìm hiểu thêm về đề tài đó, hoặc
 2. Em có thể chọn một đề tài khác mà em quen thuộc hơn.
- *Em có thể diễn tả đề tài với nhiều chi tiết không?* Một phần của sự hiểu biết về đề tài là sự nắm vững những chi tiết mà người đọc chắc chưa biết. Nếu không đầy đủ chi tiết, văn bản sẽ trở nên nhàm chán.
- *Người đọc sẽ chú ý đến đề tài của em không?* Trước khi trả lời câu hỏi này, em cần phải biết em sẽ viết cho ai. Trong trường lớp, người đọc thường là các bạn học sinh và thầy cô. Nhưng có lúc chúng ta cũng viết cho nhiều người khác đọc. Trong cả hai trường hợp, em cần biết người đọc là ai và tại sao họ sẽ chú ý đến đề tài em đã chọn.
- *Độc giả sẽ cảm thấy đề tài đáng được đọc không?* Người đọc sẽ phải tốn thời giờ để đọc những gì em đã viết. Em có gì để nói về đề tài để làm cho người đọc tiếp tục đọc hết tất cả văn bản và cảm thấy thời giờ của họ không bị lãng phí?

Bài Tập – Tập Làm Văn (Tìm Đề Tài)

Em hãy viết những ý sơ lược vào các bảng sau.

THÍCH	GHÉT

THƯỜNG LỆ	BẤT THƯỜNG

PHẤN KHỞI	BẮT BUỘC

HỐI TIẾC	TỰ HÀO

Hãy chọn một trong những ý trong các bảng và trả lời những câu hỏi sau đây:

1. Em có những cảm tưởng mạnh về đề tài đã chọn không? Tại sao?

2. Em biết nhiều về đề tài không? Nếu có, làm sao em biết? Nếu không, có sao em chọn?

3. Em hãy đưa ra ít nhất ba chi tiết về chủ đề em đã chọn.

4. Người đọc là ai và tại sao họ chắc sẽ lưu ý đến đề tài em chọn?

5. Tại sao em nghĩ rằng đề tài của em đáng được người khác tìm đọc?
